

ABORDAREA BILINGVĂ PRIN METODA CLIL

Liuba PETRENCO, dr., conf. univ.

Summary

In the current conditions and increased mobility of the world, the problem is language teaching and learning to the Board Europe, and other international organizations interested in communicating effectively and overcome linguistic barriers through language. However, economic interdependence, scientific, social and cultural generated increased interest in the phenomenon of bilingualism both internationally and nationally. Bilingualism was interpreted over time and treated from various perspectives and in different ways, resulting in even controversy.

Societatea contemporană se caracterizează printr-un evident fenomen de transformare a lumii într-o unitate, care se manifestă la scara întregului glob, cunoscut prin termenul de *globalizare*. În aceste circumstanțe, cunoașterea mai multor limbi de către oamenii de diferite vârste a devenit obligatorie. Cele mai multe curricula școlare includ pentru studiere cel puțin a unei limbi străine. Studiarea limbilor străine este concepută în diferite țări în mod diferit: în majoritatea țărilor programele de învățământ prevăd ca prima limbă străină să se predea din ciclul primar sau gimnazial, în unele țări lecțiile de limbi străine încep odată cu învățământul primar, la vârsta de 6 ani. Totuși, practica ne demonstrează că, deși limbile străine sunt studiate pe parcursul mai multor ani, iar numărul celor care studiază aceste limbi în școală este foarte mare, persoanele care pot comunica la un nivel suficient în aceste limbi sunt relativ puține.

Una din problemele societății noastre este mânuirea insuficientă de către populația vorbitoare de limba rusă a limbii române. Noul Cod al Educației stipulează că „Statul garantează formarea și dezvoltarea competenței de comunicare în limba română, după caz, în limbile minorităților naționale, și cel puțin în două limbi de circulație internațională, din care una este limba engleză” [8]. În așa fel, aceste prevederi reprezintă o modalitate de adaptare a politicilor educaționale la actualele cerințe și standarde ale Uniunii Europene.

O nouă abordare în studierea unei limbi străine (a doua, în cazul alolingvilor), larg răspândită în țările europene și cu statut de metodă nouă în RM, constă în predarea-învățarea unei limbi prin prizma concepțiilor educaționale integrate, adică prin învățarea integrată a conținutului și a unei limbi – metoda CLIL.

Termenul CLIL a fost folosit pentru prima dată de către David Marsh, profesor al Universității Jyväskylä, Finlanda, în anul 1994. Deși termenul a apărut relativ nu demult, studierea integrată are o bogată istorie, legată de învățarea bilingvă, răspândită în ultimii ani în întreaga lume. În Europa, CLIL a fost adoptată în educația de masă în majoritatea statelor. Totuși, aceasta nu înseamnă că este foarte răspândită sau accesibilă tuturor, indiferent de vârstă și context educațional [5].

Uniunea Europeană a depus eforturi pentru a populariza CLIL prin finanțarea a numeroase proiecte, în special axate pe metodologie și pedagogie. În Europa, CLIL are deja o tradiție și a fost adoptată în educația de masă în majoritatea statelor și este implementată în mod diferit.

În 32 de state europene, inclusiv Turcia, unele școli oferă elevilor posibilitatea de a învăța discipline nonlingvistice în două limbi diferite (modele tip CLIL).

Belgia (Comunitatea Germanofonă), Luxemburg și Malta sunt singurele state sau regiuni din state în care există CLIL în toate școlile în întregul sistem de învățământ.

În Cipru, metoda CLIL a fost prevăzută în școli pentru mai mulți ani, în cadrul unui program pilot, dar, din septembrie 2011, s-a transpus acum în mod general.

În Portugalia, proiectul SELF (Secções Europeias de Lingua Francesa), care implică 23 de școli la nivelul învățământului secundar, oferă posibilitatea predării disciplinelor nonlingvistice prin intermediul limbii franceze.

România implementează CLIL (pentru limba engleză sau franceză) doar la nivel de gimnaziu sau liceu, fapt ce necesită ca elevii care aleg să studieze în aceste instituții să treacă printr-o testare a nivelului de competență lingvistică în acea limbă (minimum A2 la gimnaziu și B1 la liceu).

Esența metodologiei CLIL constă „nu în a pune accent fie pe conținut, fie pe limbă, ci în a le îmbina în procesul de instruire. Limba nematernă/străină este utilizată în acest demers didactic ca un instrument pentru învățarea unui conținut nou, atenția tinzând să se focalizeze pe sens, pe dobândirea limbajului specific materiei de studiu prin intermediul limbii” (4)

Conceptul CLIL se bazează pe patru principii, cei **4C**: *conținut, comunicare, cogniție și cultură* [1] care se află în relații de interconectare și apar în contexte specifice.

Principul comunicării este realizat prin folosirea limbii ca instrument de comunicare în clasa de elevi și ca instrument de învățare a conținutului disciplinei predate.

Savanții identifică trei tipuri de limbaj în cadrul unei lecții CLIL (Mohan și Van Naerssen, 1997)

- *limbajul folosit de elevi în timpul lecțiilor pentru a putea desfășura eficient activitățile;*
- *limbajul pe care elevii trebuie să-l învețe pentru a putea accesa conținutul;*
- *noul limbaj pe care l-au învățat elevii și prin care acumulează cunoștințe noi.*

Procesul de cogniție

Cogniția se realizează în procesul de instruire prin faptul că elevii învață să învețe, să facă ceva (*learning by doing*), să ia singuri decizii și să-și susțină punctul de vedere.

Principiul culturii vizează aprecierea diversității culturale, dezvoltarea competențelor culturale și interculturale, manifestarea interesului pentru comunicarea interculturală, înțelegerea propriei culturi și a identității, a sentimentului de cetățenie.

CLIL poate îmbunătăți plurilingvismul și poate oferi modalități variate pentru dezvoltarea cunoștințelor și competențelor elevilor. Cu toate acestea, predarea prin intermediul CLIL necesită cunoașterea unei *metodologii specifice* și un program adecvat de *formare a profesorilor*.

Problema pregătirii speciale a profesorului bilingv este actuală. Lipsa unei pregătiri în domeniu și insuficiența cadrelor didactice specializate se dovedește a fi deseori fatală pentru ideea de educație bilingvă.

Predarea integrată necesită respectarea unor componente. Cadrele didactice implicate în procesul de învățare integrată trebuie, în primul rând, să cunoască bine limba română, în al doilea rând, să demonstreze competență de predare a limbii române ca limba a doua/străină și, în al treilea rând, trebuie să cunoască foarte bine conținutul disciplinelor predate în această limbă. Acest lucru reclamă activități suplimentare pentru pregătirea de ore, dar și dezvoltare profesională continuă. Profesorul bilingv ar trebui să aibă formate sau să-și formeze pentru o activitate adecvată cerințelor anumite abilități și competențe, printre care specificăm: cunoașterea aspectelor psihologice ale bilingvismului; cunoașterea unui număr mare de metode pentru a preda subiectul disciplinei și o limbă străină; capacitatea profesorului de a prezenta materialul suficient de clar, nu prea repede, și atât de expresiv încât elevul nici nu conștientizează în ce limbă o face, capacitatea de a conștientiza „perioada tăcută” a elevului și de a-l ajuta să depășească această barieră, capacitatea de a nu întrerupe răspunsul elevului, din cauza erorilor de comunicare, capacitatea de a nu etala public greșelile de limbă ale anumitor elevi, dar generalizarea și explicarea la finele lecției etc.

Bibliografie

1. Coyle, D, Hood, P, Marsh, D, *CLIL: Content and Language Integrated Learning*, Cambridge University Press, 2010
2. Date Cheie privind Predarea Limbilor Străine în școlile din Europa în 2012. Ediția 2012. Agenția Executivă pentru Educație, Audiovizual și Culturală. P9 Eurydice and Policy Support. Avenue du Bourget 1 (BOU2). B-1140 Bruxelles

3. Evaluare în CLIL. Redactor Franca Quartapelle. Traducere și adaptare în limba română Maria Kovacs. Editura AMM, Cluj-Napoca, 2012
4. Алиев Р., Каже Н. Билингвальное образование. Теория и практика. Рига, "RETORIKA A", 2005.
5. https://www.google.com/webhp?sourceid=chrome-instant&ion=1&espv=2&ie=UTF-8#q=eurydice+2006+clil&*
6. <http://kke.innove.ee/ru/language-immersion/integrirovannoe-obuchenie>
7. Învățarea integrată de conținut și limbă inspirată de pedagogia jocului: http://www.playingclil.eu/wp-content/uploads/2015/12/handbook_short_RO.pdf
8. https://www.google.com/webhp?sourceid=chrome-instant&ion=1&espv=2&ie=UTF-8#q=noul+cod+al+educatiei+2015&*